

DOMBOK

1738

ADonLine

Genomgång av tingen för Vätte och Tanum och i huvudsak endast betr. lagfartsärenden. Vid min genomgång har jag råkat på vissa mål, där kända namn förekommer och skrivit av något om dem.

Dombokens text i sin helhet är alltså inte granskad. – Gick igenom komplett senare- Se TILLÄGG på slutet.

VT 14 feb i Vik för Vätte o Tanum

Bild 670

Uppbud Rävö

Bild 1110-1150

No 36

Ett stort mål som berör frälsehemmanet Hogar och Hedängen. Tycks gälla kvarnställe. Jag printar och skriver av 2 sidor.

N:o 36 Till sidstl:ne Höste Ting, blef den instämbd, och wid ett och annat Ting, uppskutne saken emillan åboerne på Frälsehem:t **Hogar**, Anund Mattsson och des måg Jakob Pärsson, Skee sokn, käranden, och Bryngel Sörenss. i **Hedängen**. Swar:de utj det första stämningzmålet, ang:de Hogars tilkom:de andel, utj det nedersta, af Bryngels nu innehafde qvarnefall samt den ersättning Bryngel skall vara dem skyldig för des borthafde Rätt i ben:te qvarn och jemwål emillan Bryngel Sörenss. i Hedängen kär:de? och Hougars åboer, Amun Mattsson Ny sida

och des måg Jakob Pärsson, swa:den utj senare, el:r nedanskrefne målen?, och nu wid detta Tinget, åter upptagen, effter som Fulmäktig utj Notarien H:r Sandströms ställe i Strömstad, för Cronohem:t Hedängen, lærer vara förordnad, hwaruppå saken wid förra Tinget stadnat, bestämde nu Bryngel Sörenssons i Hedängen, emot Amund Mattsson, och Jakob Pärsson i Hogar, anhängig gjorde käremål, härutinnan 1:mo att hwad det nederste qvarnfallet angår, som Hogars Åboer, wela sig tilärkänna så skall det dermed hafwa den beskaffenhet, att samma qvarn och qvarnfall blefwit honom Bryngel lagl. tillagt jemte den skogandel som Bryngel nu innehafwer, och att förr än samma skogzdelning skiedde, samma qvarn och qvarnfall, hört till **Wijks gästgifwareg:d** och aldrig till Hogar och 2:do beswärar sig Bryngel deröfwer att de nederhugget den bästa skog som finnes i Bryngels skogzdel, och den nya intagan wid Warpedeln?

Bild 1120

till giärdslese TILLÄGG på slutet

Bild 1630

Vårting 26 maj i Vik

Bild 1630- Uppbud Kampetorp 3:e gången

Bild 1650- Uppbud Tågeröd i Lur

Bild 2050

N:o25 Nu kommer åter den åtskillige gånger uppskutne saken

Aé: Här återkommer målet mellan Bryngel Sörensson om kvarnen mm mot **Hogars** åboer

Bild 2160 Förteckning över uppbud o in-teckningar

Bild 2560

HT 6 okt. i Vik

Bild 2590

N:o 16 Ytterligare uppbiudes för gästgifwaren wäl:t **Sven Tranberg**, i **Eigst** Skee sokn, 1/4dels odels och Båtsmanshem:t **Hult**, Skee sokn, som han sig tillhandlat af Erik Hansson i Härslätt, samma s:n, för 255 dr Smt, effter köpebref af Strömstadt d. 21 Sept: 1738. 1:sta gång.

Bild 2590

N:o 20 Ytterligare uppbiudas för Bryngel Sörensson i Hedängen hela Frälsehem:t **Hogar**, Skee sokn, som han sig tilhandlat, af Friherrinnan och öfwerstinnan Anna M. Biörnskiöld, för en köpesk. af 530 dr Smt som skiedde 1:sta g:n

Bild 2610-2660 Ett mål om **tingshuset i Viks tak**. - (Se PRINT)

RENSKRIVET

aina andré

Bild 3080 Laga syn 6 sept. mfl dagar på kornettsbostället **Berg** i Tanums socken.

Bild 3210 Urtima ting i Vik den 17 aug. om hur rusthållaren Hans Gultornsson funnits död i en djup håla i en lerbacke på gården Rungstung.

Bild 3280 Syn 27 april på Gåshult i Hogdal

Bild 3300-3370 Urtima ting den 14 juni i Vik om "**det owesendet som**" varit på Vik mellan nämndeman Anders Engelbrectsson i Blåskog och kronorättaren Jakob Andersson i Neanberg.

INTRESSANT ATT SE HUR DET KUNDE GÅ TILL- (SE PRINT)

Vid samma urtima ting togs även upp ett mål avseende ett slagsmål mellan Knut Jonsson i **Backa** i Naverstads socken och hans systerson drängen Hans Hansson. .

Bild 3460 Urtima ting 21 april på Vik om att bonden Johannes Wätleson i **Siverbo** hade hittats **ihjälskjuten**.

Bild 3570 Prot. från möte på Vik den 10 mars för att välja **riksdagsmannen** och dryfta vilka ärenden, som han skall ha med sig till riksdagen mm

Protokollet har många sidor, vilka på slutet är väldigt rörigt skrivna. Man valde Oluf Larsson i Ytten till riksdagsman.

Bild 3680 Urtima ting 20 januari på Vik om stöld ur Tanums kyrkas kassakista. Anders Carlsson, född på en gård nära Borås, hade suttit fängslad i på gästgivargården i Hede. Kistan hade innehållit pengar och dessutom många värdefulla saker, på bild 3760 finns en summering av innehållet. Värdet av det hela uppgick till 98 dr 10 ./. Srmt. Eftersom han inte hade möjlighet att betala skulle han i stället få 33 par spö 3 slag av vardera paret.

TILLÄGG

Den 6 nov. startade jag en total genomgång av samtliga mål år 1738 vid tingen i Vik.

Bild 670

VT 14 feb i Vik för Vätte o Tanum

Bild 910

No 22 Avser **Spoltorp**, där tullaren Oluf Kamp är inblandad som förmyndare för sin systers barn.

Bild 980

No 27 Ett mål där Reor Classon i Nibens skuld till släktingar redogörs. **SLÄKTUPPGIFTER**
FÅtavla 79 B. Disgen 8837 – se **PRINT**

Bild 1000

No 29 Testamente avseende Elisabeth **Kijp**. Maken löjtnant Nordström presenterade. Har visst släktsamband.

Bild 1040

No 32 Hans Reorsson på **Rävö** köper fastighetsdelar. Det står om "övriga syskon".
SLÄKTUPPGIFTER- Disgen 6641

Bild 1060

No 33 Mål om inköp för tingsbyggnaderna på **Rabbalshede och Vik**. Bl.a. om **2 Ryssläders stohlar**.
se **PRINT**
Bild 1100

No 35 Mål, där Jöran **Kijp** och Petter **Laurentin** godtas som förmyndare för avlidne Johan Kijps barn, en son och en dotter. Johans änka är Chatrina Nordström.

Bild 1130- **fortsättning** på mål, som avser **Hogar** och Hedängen. Här står det att överstinnan och friherrinnan fru Anna Greta Björnschöld på Blomsholm tidigare ägt frälsehemmanet Hogar.

Bild 1630

Vårting 26 maj i Vik

Bild 1650

Erik Wättleson får uppbud på **Buar**, som han köpt 1736 från **Petter Laurentin**.

Bild 1770

No 7 Uppå Crono Befallningzman Wälbetrodde Erick Engströms anhållan blefwo efterföljande längder, uppviste, och Examinerade, Imo utdrag af Speciell Extractet, öfwer anordningen utj Norrwijkans Fögderie, uppå Clereciets Friheter, af Cronotinden pro A:o 1737, 2do restlängd på **g:a innestående Crono utlagor, utj Wätte och Tanums härader, för Åhr 1717,18,21.27.28.29.30.31.32.33.34.35.36, och 1737**, och som samma längder uppå noga efterfrågan, så efter Nämndens som Tingzsökande Allmogenz enhällige intygande befinnes äga sin tilbör:a Riktighet; Ty kunde H:R:n, ej annat än låta den samma till Räkenskapernas styrkio, med häradz höfdingens påskrift, och häraderens sigill, behörigen bestyrkts warda.

Bild 1800

No 11 Ett mål som handlar om **Siuhl i Bergas skuld**.

Det måste vara den Siuhl, om vilken jag har för många år sedan gjort en ganska grundlig titt på hans skuld till Skee kyrka.

Här uppges att han har en son Pär Siuhlsson och dotter Anna Siuhlsdr gift md Tohl Larsson, begge i Flateby. Ett restbelopp om 12 dr 26 ./. 12 pr smt nämns. **Har anknytning till Kil-släkten- FÅtavla 76 DisGen 8791.**

Bild 1820

No 14 Ett mål som gäller ett testamente och personerna Oluf Sifwersson i Kil och hans dräng, en systerson Pär Andersson där. – Tycks höra ihop med **min Kil-forskning FÅtavla 6 B tavla 4. Disgen 8440.**
se **PRINT**

Bild 1910

No 17 Ett mål, där gård på **Skär och Tånga** är inblandad och även friherrinnan på **Blomsholm**. Friherrinnan Björnsköld är ägare av Skär Norgård. Det gäller stridigheter om gränser med Skär Sörgård och med Tånga. Ganska mycket skrivet. Avslutas på bild 1940.

Bild 1990

I ett mål, som avser Folkestad och dess gränser, står på detta uppslag om vittnet **Rear i Niben**. Hans ålder uppges. Där står till synes 66 år, men sista siffran kan mycket väl vara en slarvig 8:a, vilket skulle innebära att han var född omkring år 1670. Dödbokens ålder ger omkring 1668. Exakt vilket år han föddes är naturligtvis inte klart, men att han var född omkring denna tid är i alla fall säkert.

Rear finns i mitt släktprogram under nr 8837 och i FÅtavla Kil 79B

I samma mål förekommer Vittnet Björn Nilsson i Blåskog. Han uppges vara 56 år, dvs född ca 1682. Enligt dödboken skulle han vara född ca 1679.

Björn finns i mitt släktprogram under nr 6290

Bilder omkring?

Här förekommer mål som avser både **Bovall** och Yttre Buar.

Bild 2040 Bl.a. berörs Hans Nilsson i Yttre Buar, som jag har under nr 3687 i mitt släktprogram.

Bild 2050

Målet, som gäller Hogar och Bryngel Sörensson på Hedängen bör skrivas av. Det har visst samband med gästgivargården. Efter rättens utslag i målet protesterade kronobefallningsman Engström. Det talas om någon som vill skapa träta.

INTRESSANT -- skriv av senare- se ^Frenskrift på slutet.

Bild 2100 Mål som avser **Hålkedalen**.

Bild 2700

Här finns utslaget i ett lägersmål, där en **dräng på Vik** blev dömd. se **PRINT**- Verkar avse Vik i Tanum.

Bild 2560

HT 6 okt. i Vik

bild 2660 Fråga om att flytta **gästgiveriet på Hede**.-se **PRINT** och renskrift på slutet.

Bild 2750

No 10 Ett mål där trädgårdsmästaren på **Blomsholm** Arne Apelqvist berättar hur han blivit tvingad att stiga av sin häst och inne i bonden Tolf Larssons stuga på **Fleteby** hade blivit illa bemött och illa hanterad, bl.a. föravskedade soldaten Peter **Piscator**. Apelqvist stämmer bonden Larsson. Flera vittnen hörs. Bonden befriades från anklagelsen.

Bild 2820

No 16 Skötebrev utfärdas för Kiäll Andersson halva skattehemmanet **Röd** i Skee sn, som han köpt av arvingar efter Hans Larsson i **Skräppekärr**.

Bild 2910

No 22 Ett mål som avser ett uä barn, som fötts på **Moen under Skräppekärr** av en f.d. piga till Oluf Zimmerman. Fadern skulle vara en norrman som arbetat på tegelbruket i **Rogstad** men nu avvikit. De hade träffats när de båda tjänade på bruket. Barnet hade dött.

RENSKRIFT I FEBRUARI 2019 AV VISSA MÅL

Hösten 1739

AA- Bläcket från baksidans skrift slår igenom, varför det stör och gör det lite jobbigt att tyda skriften.

Bild 2610

No 29-4 Häradshöfdingen hade genom kundgiörelse till detta Tinget inkallat allmogen, utaf Tanums och Wöatte härader, som nu en tid bort åth haft Tingstället tillsammans på Wijk, att rådgiöra med hwarannan, här å anstalten, skal författas, till att försee Wijks Tingshuus, med ett nytt Tak, effter som det gamla Taket af Torf och Näfwer derpå, är så aldeles nederrött, och förfallet, så att man, om ett nytt Tak måtte wara omtänkt, ifall siälfwa Tingzhuset, som ännu är i godt tillstånd, icke skulle aldeles fördärfwas, och i undergång råka, i brist af ett nytt Taks påläggande, hwilket wore skada, för allmogen, och ytterligare försummelse härwid, förorsaka den i framtiden långt större bekåstnad, hemställande HRn, i öfrigt, till allmogens eget godtfinnande antingen till detta nya Taket, skall blifwa anwänt som för detta

bild 2620 (AA- Del av texten osynlig vid inbindningen)

Torff och Näfwer, eller och, om den för bättre waraktighet skulle, och dem siälf till heder, wela bekåsta, ett Tegelteck, med nödtorffiga bräder, till att detsamma underläggas, och derjemte, nödige stenläckter, Takstenen? att påhänga uppå sådan föregången kallelse, har allmogen, i begge omtalte häraderne, till sådant ändamål sig wid HRn inställt, änskiönt icke hela allmogen, af hwart härad, dok genom wissa? beskiedelige Män, derifrån, som detta ährendet hafwa att betänkia, och fastställer, samt således derom förfoga, att bem:te nya Taks anläggande, på detta Tingzhuset måtte komma till sin nödige wärkställighet, utan någon försummelse, nästkom:de wårh 1739.

Dee utaf Tanums härad, närwarande Inbyggare af allmogen Nembl:n Oluf Olss. i Surtung, Lars Tomasson i Ryk, Tormo Hansson i Hoghem, Hans Andersson, Arngr..? Assmundss., Oluf Christofersson och Anders Rörberg lbn, St:a Gier,?, Nils Olsson, Tälle? Olsson i Greby, Hans Andersson i Ertsröd, Stora Ryk, Oluf Hansson, Erik Hansson, Erik Rassmusson, Wätte härad..? Simon Hansson i Sälten, Lars Olsson? i Wärp, Oluf Swänsson i Wälle

höger sida

Oluf Andersson i Nösteröd, och Mattis Trulsson i Nödön,

Desse upprepade häradzboer, utj begge häraderne, hafwa tagit HRns föreställning, angående, detta nya Taket, på Tingshuset Wjk. Utj behörigt betänkiande, och giort derutinnan, för sig och hemmawarande medbröder, detta oryggelige slut, och ...al? i domboken att de i stället för det gaml. Torftaket, på Tingzhuset, wela låta upplägga, ett nytt Tegel tak, ock förswarligt Tegel med Bräder derunder, och tillhörige stenläckter? med all annan nödwändighet och till sådan bekåstnad, wela de af hwarie helt hem:n, utj begge desse härader ärlägga 16 ./ snt, med förmodan, att sådan Summa, skall för slå, till detta, nya Tegeltakets anläggande, och bestyrande af all derwid hängande annan kåstnad, såsom arbetslön, dagzwärken, och det mera man där desse 16 ./ snt på hwart helt hem:n ej skulle uthinna, effter riktigt derföre gifwet beskied, så åtager sig allmogen att årsättia bristen och förbehåller sig deremot

bild 2630 (AA- Del av texten osynlig vid inbindningen)

att giöra sig näfwer, och detta Torftaket så nyttige som de kunna, och bäst föryttra, sig siälf till godo, tillika med den derunder liggande Troo, hwarom begge häraderne äro lika dehlaktige.

Detta har allmogen, i begge desse härader, inför HR:n för sig och sina hemmawarande medbröder, enhärligen undergått, Ty ehuruwål, allmogen af Tanums härad i förstone war sinnad, at gå ifrån detta Tingzstället som de en tid med Wätte härad haft samfält, hwarmed och Wätte härad, wäl warit tillfredz. så hafwa de dok sedermera öfwerenskommit? med hwarannan, hädaneffter som förr, att förblifwa wid detta Tingzhus, och där söka Ting och stämning, och för den skull åtagit sig desse 16 ./ snt på hwart hem:n i deras härad tillika med Wätte härad till detta nya Tegeltaket, på Tingzhuset Wijk, på anmodan? owägerl:n att utgiöra, hälst Wätte

höger sida

häradz allmoge, afslagit Tanums härad, att få något tilbakars, af det bistånd, utj Pen:r, som det kunnat, af dem undfå, till denne Tingzhusbyggnings på Wijk hwartill Wätte häradz allmoge förmoda sig, wara wäl befogade emedan de effterlåtit den detta Tingzställe, tillika med ..ig?, men wela icke wara förbundne att gifwa något tilbakars, af den åtniutne Byggningshielpen, på händelse, Tanums härad, welat siälfwill. skillias ifrån Tingzstället utj Wijk, hwarmed de siälf brutit, det dem emillan warande afftal, och således icke berättigade, till att fordra det som de till denne Tingzbyggning, utgifwet, tilbakars, hwilken afsöndring?, Tanums härad, wid detta tilfället, icke påstått, utan till desto mera bewis deraf de 16 ./ snt för hwart helt hem:n till detta nya Taket, sig påtagit, att utbetala, Med widhängd förord, att de blifwa wid detta Tingzstället så länge det kan stå, och icke så föråldras och förfaller,

bild 2640 (AA- Del av texten osynlig vid inbindningen)

och ett nytt Tingzhus, skall uppbyggas då det står Tanums härad fritt att skillias ifrån detta Tingzstället, och uppbygga det på en annan tillbörl. ort, på sin egen bekåstnad, äfwen som Wätte härad, för det samma förrätta, likaledes i sitt härad, och emidlertid, tåkte den nådige guden, afwända all wådelig händelse, Men will och

förmoda wid detta tilfället, att icke något förhandlas, som löper emot lag, som tillåter hwart härad hafwa sitt Tingzställe, Ty ehuruwäl, högstbem:te lag, sådan i? Bokstafwen medgifwer så lærer dok dermed, 2ne härader, icke warda betaget? för att spara desto större utgift i desse swåra tider i wänlighet, att förena sig om ett Tingzställe, äfwen som det nu skiedt, och lærer således de orden i lagen, som tillägga hwart härad sitt Tingz?ställe, förmodel. hafwa den meningen, så wida de derom kunna åsämjas, hälst det ..?

höger sida

effter allmogens egen bekännelse skulle falla Tanums härad, för swårt, dersammastädes att uppbygga ett nytt Tingzhus, och de fogeligen?, om Tingzstället på Wijk, kunna förlika sig, och dermed wara belåtna. Till att lätta uppbörden af desse 16 ./. Smt, hafwa Nämndem:n hwar i sin 1/4ding, i desse begge härader, åtagit sig, utan wedergällning, samma 16 ./. smt, att uppbära, och emot qvitt:ce ifrån sig lefwerera, till de goda män, som allmogen i Wätte och Tanums härader tilsatt, att befordra, Tingzhuustaket, och hafwa all behörig omsorg derwid, att goda Tegel Bräder, med stenläkten kiöpes, och arbetet, förswarligen giöres, så att samma Tak med bestånd, och nytta, må blifwa upplagt, och jemwäl, **att de bräckelige skorstenarne på Tingzhuset, blifwa wid samma tillfälle lagade**, och i det stånd satte, att ingen olycka, medelst deras bristfällighet, näst Gud må kunna förorsakas Nembl. för

bild 2650 (AA- Del av texten osynlig vid inbindningen)

Tanums härad

Cronoländzman wälak:t Juhl Vettlesson, och för Wätte härad de näst intill Wijk boende, Mattis Trulson i Nödön, Simon Hansson i Sälten, Lars Olsson i Wärp, och Mattis Pärsson i Giltorp, och för omaket härwid, har allmogen lofwat desse uppsyningsmän en skiählig wedergällning.

Men i stället för desse nämde uppsyningsmän, af allmogen blef beslutet, att samma uppsikt, skulle anförtros Crono Ländzman i Wätte härad, Simon Olsson, på allmogens wäg:r, i samma härad, äfwen som Crono ländzman Juhl Wetlesson, samma uppsikt anförtrot wordet med detta Tingzhus taks Byggnig, af allmogen i Tanums härad, med..? förberörde wilkor, at åtniuta af allmogen för sitt beswär, en billig förnöyelse.

Af detta som här wid HRn tillg...?

höger sida

blifwit angående detta nya Tegeltak, på Wijks Tingzhuus, skall hos Konungens Befallningzhafwande, medelst denne förrättnings innsändande behörig berättelse, blifwa afgifwen, på det icke må wara okunnigt hwad härutinnan af allmogen i begge desse häraderne i detta mål blifwit beslutit, och afhandlat.

bild 2650

No 30- 4 Emedan Konungens Befalningzhafwande utj Bref af d:n 7 Aug. 1738, anmodat häradshöfdingen i orten, wid nästa härads Ting att anställa en **Ransakning huruwida något ...llat? beqwämare hemman, kunde wara att tilgå, till Gästgifweriets anläggande i stället för Hede Tanums sokn**, där det härtills varit af ordsak, att gästgifwareg. Hede; skulle wara belägen 1/4dels mihl ifrån stora landzwägen, och derimellan en elack wäg, att komma fram och tilbakars, och dessutan att **gästhusen äro derstädes aldeles af sig komne**, Fördenskull har HRn, i anledning, af gästgifwareordningens 1734, 1 §, och wälbem:te sig derpå grundande skrifwelse

bild 2660 (AA- Del av texten osynlig vid inbindningen)

af d:n 7 besagde Aug. inkallat allmogen utj Tanums härad, till att ..? dem?, få förslag till hwilken By el:r hem:n, detta gästgifweri? utj Hede, bäst skulle kunna förlagd warda, hwarpå allmogen till swar meddelt att om gästgifweriet på Hede äntel:n skulle förflyttias, till en annan ort, så skulle wäl Hoghem som består af 2 hela hem:n Crono och skatte, wara beqwämligast dertill, effter det ligger ut med landzwägen fast det? icke hafwer, någon särdeles betesmark, för Resandes hästar, som fara med egne fordenskap, Men om det skulle stå till dem, el:r deras betänkande, kunde giälla någ..? så åstundade de hälst, att gästgifweriet måtte blifwa bibehållet, wid Hede nu som förr, effter som allena..? för sig, deraf intet kunde någon olägenhet, och ej heller kunna förmoda, att den resande, myket kan beklaga sig öfwer aflägenheten ifrån? stora landzwägen, till Hede emedan det, till det nogaste

höger sida (AA- Del av texten osynlig vid inbindningen)

icke kan räknas mer än till 1/8dels mihl, och när? wägen underhålles, emillan landzwägen, och Hede, som sig bör, kan den blifwa god och utan meen, före, samt hwad de förfallne Gästhusen angår, så förhoppas allmogen, att gästgifwaren, e..? gästgifweriet nu kan blifwa för sin hafwande näring skull, får dem? förbättra, el:r och å nyo uppbyggas, när det behöfwes,

Detta är det beskied som allmogen utj Tanums härad härutinnan gifwet, som med tilbörlig wördnad, hemställes, till Konungens Befallningzhafwande, som effter lag och Kongl. Förordning, har derom makt, att bestyra.

bild 3300

Åhr 1738 d:n 14 Junj, infann sig underteknade häradzhöfdinge, wid ett sammankallat urtima Ting, med Wätte och Tanums härader, utj gästgifwareg:n Wijk, dermedelst, att **Rannsaka och döma öfwer det owäsendet, som skall wara förelupit**, emillan Nämbdeman Anders Engelbrektsson, i Blåskog, och Crono Rättaren Jakob Andersson i Neanberg Skee sokn, inn emot nästl:ne desse häraders Währ Tingz slut, eller litet förr, än man öppnat, Chart?: sig: Kistan, och war beställsam? de derutinnan, samlade penningar, att öfwersee, och räkna. Medelst samma owäsende har Nämbdeman Anders i Blåskog, bekommit, af Crono Rättaren Jakob ett slag uppe i hufwudet, af en ..arfwat? tom potteKanna, hwaraf såår, ej mycket diupt, och Blodwite härkommit, men uppå CronoRättaren Jakob Andersson synes ingen åkomma, Närwarande Crono Befal:n Ehreb:ne och wälbet:de Hr Erick Engström, med effterskrefne trowärdiga och Edswurne Nämbdemän, såsom af

Tanums härad

Jöns Hanss. i Ahrendahl

Oluf Olufss:n i Liungtbort

Nils Swänsson i Kiärä

Ifwar Anderss:n i Torbahl

Wätte härad

Jon Olufsson i Sundby

Mikel Nilsson i Öfwerby

Lars Rassmuss:n i Råmbne

Kiähl Anderss:n i Rödd

bild 3310

Nämbdem:n Anders Engelbräcktsson i Blåskog, som lidet wid detta tilfället, förhördes först, och berättade, begynnelsen, el:r ordsaken, till denna oenighet, sålunda att Crono Rättaren Jakob Andersson i Neanberg, kommit inn i gästgifwarestugan, något beskiänkt om efftermiddagen d:n 1ste innewarande Junj, emot afftonen ungefär kl. 5, sedan sista Währ Tinget här på Wijk, warit slutat, och man hafft, at beställa, med Chart: sig: kistans öppnande, och des penningars öfverräcknande?, då Jakob, slagit i Bordet utj gästgifwarens stuga, här på Wijk, hwilket när Nämbdeman hört, men icke just wetat, hwem det warit, emedan han sutit, på en kista, wid källaredörren, har han sagt, hwem är det som Bullrar så, här måste ju wara Tingz fred, derpå Rättaren sig utlåtit, war det Blåskogen, som talte detta, hwilket när Nämbdeman hörde, och deraf förnummit, att Rättaren warit den samma som slaget i Bordet, och gjort oliud, bad Nämbdeman för sig,

höger sida

med desse ord, att om han gjort Rättaren med det talet, något emot, så hoppades han, hos Rättaren derföre att kunna winna tilgift. Men Rättaren wille häraf sig icke låta beweka utan strax dereffter föll Nämbdeman utj halsen, och drog åth halsduken, som wille han strypa honom, hwarföre Nämbdeman måste ropa, att de skulle skiära af halsduken, som då ej skiedde, utan lossades, af Nämbdeman Kiäl Andersson i Röd, Skee sokn, hwilken och, den gången åtskilde Nämbdeman Anders, och Crono Rättaren Jakob, dereffter har Nämbdeman gådt upp j Tingsstugan, under det Penning:ne utj Chart.Sig: kistan räknades, och sedan gådt inn igien, i gästgifwarestugan, och wid sin återkomst icke sedt Jakob, utan gådt inn i kiöket, att tända en pipa Tobak, då han fädt detta slag, af Jakob i hufwudet, under det samma han dermed war begrepen. Hållande för en lyka, att han hafft hatten på ty elliäst hade slaget warit mycket farligare och gjort diupare öppning, Nämbdeman beklagar, detta owäsendet, och Tingzfredsbrott skola wara föröfwat, hwartill han å sin sida, icke skall hafwa

bild 3320

gifwit anledning, och således förmodar, niuta sin oskuld, till godt? görende? honom alt, så mycket mer till sinnes, som emillan honom och Jakob, tilförne aldrig någon owänskap warit utan skall denna olägenhet så för den ena som andra sig allena hafwa tildragit, af en hastig wrede, el:r bräd? skillnad, Nämbdeman Anders, utlåter sig elliäst, icke wela påstå, Crono Rättaren Jakobs argaste, i denna sak, dok som han wid, detta tilfället, undfåt såår, och blodwite, så kan han icke låta målsägande Rätten, sig betagas ånskiönt han gierna åstunda skulle, att med Crono Rättaren på det lindrigaste, wid urtima TingzRätten, måtte förfaras.

Crono Rättaren Jakob Andersson wet ej något häremot, att andraga, ty han må bekänna, att han warit druken, och således sig icke kan påminna något om det som förelupit ofwannämde tid

höger sida

med honom och Nämbdeman Anders i Blåskog, men det kan han ärindra sig som en dröm, att han kommit att gifwa Nämbdeman Anders ett slag, af en swärfwat Pottekanna utj hufwudet, hwilket stora förseende af honom sielf, strax för häradzhöfdingen och Cronans Befallningsman angifwit honom hiertel: ångrar, med anhållan, att honom för denna hastighet, måtte Barmhertighet wederfaras, så att straffet, ej måtte blifwa honom för swårt, el:r des heder och åhra, dermedelst någon anstöt lida.

Urtima TingzRätten lät inropa de wittnen som i denne sak, skola kunna underrättelse meddela, såsom Nämbdemän Nils Swänsson i Kärra och Kiäl Andersson i Röd, samt gästgifwaredrängen på Wijk Tomas Olsson, hwilka vittnesmål, så wäl Nämbdeman Anders som Crono Rättaren Jakob, för ojäffaktige antogo, derföre och Urtima TingzRätten, tilstade samma wittnen, sine giörande utsagor, lifl. och Edel. att bestyrkia, med hand å Book blif:de sedan åtwarnade för menedh, och det straff, som timmel:n? och Ewigl:n derpå föllier.

bild 3330

1sta wittnet Nämbdeman Nils Swänsson i Kärra, 44 åhr gl:l wet icke huru det sig i förstene tildragit med nämbdeman Anders, och Rättaren Jakob ty han war då derwid icke tillstädes, Men sedan han kommit inn i

gjästgifwarestugan har han sedt att Rätt:n Jakob, skuffade Nembdeman, åtskillige gånger, och hörde att nämndeman bedt Rättaren lemna sig i fred, och ändtel, när de råkat hwarandra på golfwet fattade Rättaren utj Nembdeman, och Nämndeman fattat honom igien kastande Rättaren under sig och som kommo detta wittnet, och andra wittnet, Nembdeman Kiäl och skilde dem åth, förehållande dem, sig icke så att åtbära, ty det woro Tingzfred, och ännu påstående Ting, under den sista Tingzsakens förehafwande, åter, sedan wittnet och Nembdeman Kiäl, satt sig, och nembdeman Anders stått hos dem fattade Rättaren

höger sida

åter i Nembdeman, som sade sig han kan ännu intet, låtet blifwa mig derpå hafwa de åter, fattat utj hwarandra, och Rättaren kommit att ligga under, och i det samma grepit så starkt, utj Nembdemans halsduk, att Nembdeman ropat att den måtte blifwa afskuren, Men wittnet och nembdeman Kiäl, låssade, halsduken att den icke behöfde afskiäras, och dermed kom annat folk, och tog Rättaren afsides, utj kiöket att ej något mera owäsande skulle blifwa. Wittnet säger härjemte, att fast än Rätt:n och Nämnd:n fattat hwarandra i kläderne och axlarna, så hafwa de dok, hwarken brukat hårdrag el:r slag med näfwarne emot hwarannan, Mera är wittnet ej bekant, ty när slaget skiedde af Rätt:n, uppå Nembd:n war wittnet här uppe i Tingzstugan.

2dra wittnet Nembdeman Kiäl Andersson i Rödd, 52 år gl:l inkom och berättade, att Nembdeman Anders, blefwit 2ne gånger öfwerfallen, af Crono Rättaren Jakob, bild 3340

i det han fattat utj Nembdeman då den sidsta Tingssaken war före, och de, derpå fattat, utj hwarandra, och kommit i golfwet, då halsduken, å Nembdeman blefwit lossat, som Rättaren dragit för hårt, åth halsen hwarwid de blifwit skilde ifrån hwarandra och brätades icke mer, och derunder, hafwa de hwarken hwarandra slagit, el:r hårdrag föröfwat, sedan sade Rättaren till Nembdeman där uppe är dit säte, och icke här, hwarpå Nembdeman gådt åth kiöket, att taga Eld, på pipan, och då gik Rättaren strax effter, och fulbrakte slaget, med den swärfwade pottekannan, Nembdeman utj hufwudet, så att blodet utran, och strax derpå, war Rättaren hufwudstupa föst? utur kiöket, och inn i stugan igien, men hwem det gjorde, har wittnet, sig icke bekant, dok såg wittnet, att Nembdeman Anders, kommit i hastighet, utur kiöket, hållande benet upp, och liksom wille han spanna Rätt:n, men han gjorde det icke, och i det samma

höger sida

såg wittnet blodet rinnande utur Nembdemans hufwud, och på des axel, löpande wittnet strax till gästgifwerskan och begiärte ett kläde, att förbinda Nembd:n Anders med, att blodet ej skulle honom förrinna. Wittnet afträdde. ej mera om denne saken wetande.

3die och sidsta wittnet gjästgifwaredrängen i Wijk, Tomas Olsson 23 år gl. inträdde med utlåtelse, sig ej annat i denne sak, bekant wara än att han sedt, Nämndeman Anders fösa Crono Rätt:n Jakob öfwer kiökstryskelen, och in i stugan, men om det skiedt sedan el:r förr, Nembdeman fådt slaget, kan wittnet icke säija, ty **han stod, i källaren och tappade öhl**, ej heller har han sedt, att Rättaren slagit nembdeman, med Pottekannan, men wäl, att Rättaren Jakob, haft samma Pottekanna i handen, när han blifwit stöt utur kiöket, och inn i stugan, wiste ej mer att säija, afgik.

bild 3350

Desse utsagor, blefwo utj Parternes åhöro, wittnen föreläste, som förklarade att deras ord, och mening, rättel:n fattade äro.

CronoRättaren Jakob arkänner nu som förr, att han swårliga försedt sig, och wet sig ganska swårt straff derföre wara underkastat, men han Bönfaller, ännu vidare, på det högsta, ehuru des grofwa fehl, så bekant är, att det icke kan ifrångås att Barmhertigheten, och misskundsamhet, må berömma sig, emot domen, så att han till sin timmeliga wälfärd allt för stor förlust, ej undergå måtte, och Nembdeman Anders Engelbraktsson i Blåskog, bifogar och, sin förbön för bem:te Crono Rättare, med önskan, att den kunde så gälla, att Crono Rättaren Jakob, ej måtte förfälla, i yttersta fördärf, derutur han sedan ej förmätte sig uthielpa,

höger sida

Nembdemans sårnad i hufwudet af Crono R:n Jakob undfåt, syntes? af urtima TingzRn, och befants mäst? wara igen? läkt.....?

Widare kunde urtima TingzRätten i denne sak, icke förfoga, som nogsamt, lærer wara utredat, medgifwande ett slagzmål och Blodwite, under påstående sidstl:ne Währ Ting, och således Tingzfredz brott, både i anseende dertill, som och att hwar man äger frid hafwa, till och ifrån Rättegången, hwarföre urtima TingzRätten, saken i fölliande måtto, afslöt, med

Utslag

Urtima TingzR:n har nogsamt af denna sakens Rannsakning kunnat inhämta, att under sidstl:ne Währ Ting, på detta Tingzstället Wijk sig slagzmål tildragit, ja det som wärre är, jemwäl Blodwite emillan Nembdeman Anders Engelbraktsson i Blåskog, och Crono Rättaren Jakob Andersson i Neanberg Skee sokn hälst Crono Rättaren Jakob, både wid urtima TingzRn som elliest förut, på färsk giärning, strax effter

bild 3360

bem:te sidst:ne Währ Tingz, afslutande, tilståt sig hafwa slagit, Nembdeman Anders med en Pottekanna utj hufwudet, och honom dermedelst såarnad, och blodwite tillskyndat, och änskiönt en sådan stor otilbörlighet

skulle hafwa blefwit föröfwat, strax efter Tingets slut, så bör dok, en hwar äga frid, ifrån Tinget, till sitt hemwist, el:r annars mans huus, Cap. 18 § 1, M:B: så att, omständigheten, af Tingets slut, ingen för minskning, utj straffet som med sig föra, när freden och effter Tingets afslutande, på ofwansagde sätt, hwar man bör wara förbehållen: Altderföre som denne sak ankommer på brättes åtskilliande, å hwilken dera sidan, det samma, må mer el:r mindre befinnas, och det utwisar sig, att Crono Rättaren

höger sida

Jakob i Neanberg, giort sig saker, till det större brottet, i det han med ett slag, af en swärfwat Pottekanna, tilfogat, Nembdeman Anders i Blåskog, såår och Blodwite, i hufwudet, och att Nembdeman Anders i Blåskog allena dehl tager, utj det mindre brottet dermedelst att han 2ne gånger, inlåtit sig, af wredes mod, utj handkraffter, med Crono Rättaren, och honom 2ne gånger under sig kastat. Så pröfwar urtima TingzR:n skiähligst att Crono Rättaren Jakob Anderss. i Neanberg som förgrepet sig med besagde Blodwite, uppå Nembdeman Anders i Blåskog, bör dömmas effter besagde 18 Cap: 1 § M:B: till Edzöresbrytare, öfwerenskommande med den 5 § utj samma Cap: det är likmätigt 23 Cap: 1 § samma Balk, att böta 100 rd? smt, till treskiptes, och? mista ähtran el:r i brist af botum, umgälla, detta sitt grofwa brott, med 34 par spöslag af hwarie paret effter det 5 Cap. 1 § St:B: , och Nembdeman Anders Engelbråktsson i Blåskog, som föröfwat slagzmål

bild 3370

å Tingzstad, fastän utan åkomma, att plikta med 50 rd? smt till treskiptes, effter för besagde 18 Cap: och 5 § M:B: hälfften mindre än Crono Rättaren Jakob, som har sin grund, utj 35 Cap: 5 § M:B: hwaräst den böter halfparten mindre, som först slagen el:r öfwerfallen blef, som alt, urtima TingzRätten ödmuikl:n underställer K.May:ts och Rijkens Högl. Giötha HåffRätts ytterligare högrättwiste ompröfwande, och derhos huruwida Crono Rättaren Jakob, en ung man, af några och 30 åhrs ålder, som sig försedt, af hastigt mod och skulle genom förlust af des ähra, framdraga sin öfriga lifstid utj största grämelse, wahnheder, och förackt, måtte kunna för wanheders straffet frälsas, och wid sitt förra, goda, och ährliga Namn bibehållas.

höger sida

Uti det domen skulle upplässas, begaf Crono Rättaren Jakob Andersson i Neanberg sig på dörren och lopp upp i Bergen, warande urtima TingzR:n obekant utaf hwad uppenbarelse, el:r om han will afrymma Riket, el:r igenkomma, och på den senare händelsen, afföres han till Bohus slott, under Crono Betienternes förwahr, där att afbida, Kl. May:ts och Rijkens Högl. Giötha HåffRätts äntel:n utfallande höga utslag i saken.

(AA- Nedanstående rader är tillskrivna med en annan handstil)

Innan Urtima TingzRätten afskillades innfann sig Crono Rättaren Jacob Andersson i Neanberg igän, godwillig, hwarföre Crono Betienterne, hafwa att rätta sig angående dess förwar, och afförande effter det som förut derom, utsatt och po...at? är.